

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Abonementa za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 24. aprila 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 49.

Poljedelstvo io industrija.

Te dni je priobčil načelnik industrijske sekcije zagrebske zbornice g. Milan Prpič o poljedelstvu in industriji v »Obzoru« zanimiv članek, namenjen naši širši javnosti. Članek se glasi:

Ko so vsled vedno bolj se razvijajoče tehnike padle zadnje ograje in je nastal sistem svetovnega gospodarstva, je v vsaki državi nastalo prvotno stremenje, da se v tem sistemu čim bolj gospodarsko osamosvoji.

Tudi naša država stremi za tem, da se gospodarsko čim bolj osamosvoji. V tej borbi za gospodarsko samostojnost v sistemu evropskega gospodarstva pojavlja se pri nas eden — rekel bi — problem, ki obstoji v trditvi, da obstoji med interesi poljedelstva in industrije neko nasprotje.

Nastaja sedaj vprašanje, ali more po normalnem mišljenju, ki vpoštevata paralelno vse potrebe našega državnega življenja, obstojati v obče tako nasprotje?

O tem se nekoliko pogovorimo!

Mnogi javni delavci, a v najnovejšem času pa tudi predstavniki raznih strokovnih organizacij, prihajajo, ako jim to konvenira, s trditvijo: mi smo agrarna država in ne potrebujemo industrije. To trditev utemeljujejo z gospodarsko-političnim argumentom: otvorimo na stečaj meje, pa zamenjamo domače agrarne produkte za tuje inozemske izdelke in nastopilo bode blagostanje v državi.

Jaz to stališče ugotavljam kakor tudi to, da ni splošno stališče agrarcev ali, bolje rečeno, agrarnih producentov, temveč je to stališče posameznikov kot zastopnikov svojih osebnih interesov. Ako se to stališče že lansira v javnost, je treba, da se o njem takoj ob prvem pričetku razpravlja, da ne bi nastalo o tem stališču morebiti kako napačno mnenje.

V tem razpravljanju prihajam v prvi vrsti do izhodne točke celega vprašanja, jeli naša država v resnici samo agrarna država in nič drugega? Mar ona po naravi zares izključuje vsako drugo produktivno udejstvovanje na polju materialne kulture?

Desetletja že živahno sodelujem v javnem življenju in budno motrim vse pojave, pa sem uvidel, da se posebno v zadnjem desetletju le prerado zamenjuje pojem poljedelske in agrarne države. Res je, da smo mi čisto poljedelska država, a to še niti iz daleka ne pomenja, da smo tudi izključno agrarna država, čeprav je Jugoslavija prirodno jako bogata dežela poljedelskega bogastva in stoji, da je v njej poljedelstvo na prvem mestu.

Vzemimo, na primer našo Liko, Dalmacijo, Hercegovino, Črno goro itd. Tu so v resnici samo poljedelski kraji, vendar se ne more reči, da so glede produkcije tudi agrarni. V teh do cela pasivnih krajih, obljubljenih s kmetovalci, ki morajo iskati pogoje za prehrano povsod drugod, samo ne na rodni grudi.

Zopet drugi kraji naše države so agrarno produktivni, ali so preobljudeni tako, da je pomen agrarne produkcije v teh krajih, na primer v Hrv. Zagorju jako malenkosten. Ti kraji se komaj in komaj sami prehranijo in to kadar je dobra letina.

To se najbolje vidi, kadar je slaba letina in kadar pasivni kraji kličejo v borbi zoper glad za pomoč.

Ako bi naša država bila tako agrarna kakor je poljedelska, bi v njej nikdar ne smelo nastati vprašanje glada posameznih večjih področij.

Ali da nekoliko obrnemo primer. Naša država ima 900 km idealno razvite obale, pa vendar ne moremo trditi, da je čisto pomorska država, temveč samo to, da je ona tudi pomorska država.

Torej čeprav je Jugoslavija po statistiki poklicev njenega prebivalstva čisto poljedelska država, vendar pa ni niti iz daleka izključno agrarna država, čeprav je v njej produktivno udejstvovanje pretežno agrarno.

Sedaj nastaja še vprašanje, če morda kvaliteta naše agrarne produkcije kvalificira Jugoslavijo za izključno agrarno državo in ali ji zadoštuje agrarna produkcija kot edina baza finančnega gospodarstva.

Zemljiška renta je povsod na svetu nesigurna. Večkrat je daleko pod normalo, a redko nad normalo. Dobro in slabe letine so velike odločilne važnosti. To osciliranje vpliva v izdatni meri na finančno gospodarstvo države. Ako bi se to opiralo samo na to produkcijo, bi to ne bilo dobro. Zato je za državo nujno potrebna stalna in od vremenskih prilik neodvisno produktivno udejstvovanje, to je trgovina, obrt in industrija.

V ostalem dokazuje naša trgovinska bilanca, kako nezadovoljiva je agrarna produkcija kot edina baza. Iz naše države se je od prvih začetkov izvažalo agrarne produkte v najširšem pomenu besede, pa je vendar bila naša trgovinska bilanca jako pa-

sivna vsled uvoza industrijskih predmetov. Še le ko se je začela industrijska podjetnost intenzivno razvijati, se je začela trgovinska bilanca uravnovešavati v splošno korist, torej tudi agrarcev samih.

Torej sama agrarna produkcija za državno gospodarstvo nikakor ne zadoštuje. Ravno v zgodovini razvoja naše trgovinske bilance je najtehtnejši argument proti stališču reševanja kakršnihkoli kriz potom neposredne izmenjave agrarnih domačih produktov za tuje industrijske izdelke.

Mi smo pač že jako daleč odmaknili od naturalnega načina gospodarstva potom neposredne izmenjave dobrin.

Pri tem prihaja v poštev tudi način našega agrarnega gospodarstva. Ono ni niti ekstenzivno niti intenzivno. V zadnjih desetih letih se je malo zemlje na novo obdelalo. Vse se dela po starem, tako glede obsega, kakor glede načina obdelovanja. Tudi moderna sredstva poljedelstva se jako težko pri nas uvajajo, a postranske grane agrarne produkcije so v skoraj primitivnem stanju (perutinarstvo, mlekarstvo itd.).

Pri nas se niti ne obdeluje vsa zemlja, ki jo za obdelavo imamo, niti se ne obdeluje tako, kakor to zahteva moderno gospodarstvo.

Jeli na tej ali taki bazi moremo stopiti v svetovno konkurenco v taki meri, da bi nam agrarna produkcija pokrila vse potrebe državnega gospodarstva?

Poročilo o razpisanih dobavah in licitacijah.

Na predsedstveni seji Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani je predložil član predsedstva gosp. J. Ravnikar iz Celja predlog, naj se razglašajo drž., banovinske in občinske dobave po krajih in količinah in naj se takse za ponudbe znižajo. Predlagal je nadalje, naj se priobčujejo podrobni podatki o razpisu dobav, pri katerih obstoja možnost ponudbe od strani trgovcev v Dravski banovini. Z ozirom na tozadevni sklep zveznega predsedstva, se je Zveza odločila, da bo v bodoče redno pošiljala vsem trgovcem poročila o razpisanih dobavah in licitacijah, ki se na ta poročila nanašajo.

Vodila bo radi tega v evidenci vse razpisane dobave, pri katerih prihajajo vpoštev trgovci in veletrgovci in bo v vseh podrobnih podatkih, ki so potrebni za vložitev oferte, kakor dobavni rok, količina blaga, vrsta blaga, plačilni pogoji itd. obveščala trgovce.

Ker bi pa bilo zvezano pošiljanje takih poročil o razpisanih dobavah in licitacijah za Zvezo s prevelikimi

stroški, bo pošiljala Zveza zoročila o dobavah le tistim trgovcem, ki se na poročila o dobavah nanašajo in priznajo Zvezi za vsako poročilo 3 Din za režijske stroške, plačljivo mesečno za vsa poročila, ki jih je poslala Zveza naročniku v preteklem mesecu.

Zveza hoče s to svojo akcijo pomagati veletrgovcem in trgovcem pri vlaganju ofertov, ki je sedaj z ozirom na zbiranje podatkov zvezano z zamudno časa in stroški, in omogočiti, da se tudi naša domača trgovina v čim večji meri udeležuje dobav in licitacij.

Vsak trgovec, ki se udeležuje ali pa namerava udeleževati dobav in licitacij in dobivati o razpisanih dobavah, ki se tičejo njegove stroke, redna poročila, naj to sporoči Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani z navedbo naslova in natančno označbo vrste blaga, za katerega naj se mu pošiljajo poročila.

Zveza vabi trgovstvo, da se te naprave v čim večji meri poslužijo.

Anketiranje o načrtu za novi obrtni zakon.

V teku zadnjih dni se je vršil na inicijativo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo niz anket, na katerih so predstavniki in delegati gremijskih in združenjskih organizacij ter drugi zainteresenti zavzeli svoje stališče k posameznim določbam načrta za nov obrtni zakon. Tako se je vršila anketa z delegati gremijev iz bivše mariborske oblasti v Mariboru, katere so se udeležili zastopniki Zbornice TOI, Zveze trgovskih gremijev in vseh gremijev. Enaka anketa se je vršila tudi v Ljubljani, na kateri so sodelovali predstavniki Zbornice za TOI, Zveze trgovskih gremijev in vseh gremijev iz bivše ljubljanske

oblasti. V Ljubljani in Mariboru so se vršile tudi posebne ankete z zastopniki obrtniških zadrug in zvez, v Ljubljani za interese iz bivše ljubljanske, v Mariboru za one iz bivše mariborske oblasti, a poleg tega še v Ljubljani skupna anketa delegatov zadrug iz cele Dravske banovine. Določila načrta, ki se tičejo specielno industrije, so se obravnavala v seji industrijskega odseka Zbornice TOI, ki se je vršila prošli četrtek. Poleg tega so se vršile z interesei nekaterih strok še posebne ankete, tičeče se specielnih vprašanj teh strok. Kakor smo že poročali, se morajo predlogi predložiti do 28. t. m. ministrstvu

trgovine in industrije, ki bo pred definitivno redakcijo načrtov, kakor čujemo, sklicalo še širšo anketo predstavnikov zbornic in strokovnih organizacij. O anketiranju v drugih pokrajinah nismo čuli ničesar, razen vest, da sklicuje Zemaljska zveza obrtnih zadrug v Beogradu za 26. in 28. posebno konferenco obrtniških organizacij, na katero so vabljene tudi obrtniške zveze iz drugih pokrajin.

Josip Lenarčič:

Vprašanje gospodarske krize in poizkusi za izboljšanje nekaterih panog.

(Konec.)

Kmetijski gospodar se vsled naraševanja svojega obdelovalnega objekta ne more kratko in malo prilagoditi tržni konjunkturi, kakor more to storiti trgovec in v manjši meri tudi industrijec, odnosno obrtnik. Če je morda kmetijski gospodar prepričan, da je kako panogo v gospodarstvu mogoče dvigniti in prilagoditi premenjeni konjunkturi, vendar nima jamstva, da bo sedanja konjunktura tudi obstojala tedaj, kadar bode mogel s svojimi produkti stopiti na trg, tako n. pr. v živinogojstvu, še le po mnogih letih, poljedelstvu v krajši dobi itd. Najvažnejše je za vsakega kmečkega gospodarja, da si osigura odjem svojih proizvodov za dolgo dobo let. Če lastne moči ne zadoštujejo, treba iskati družbe sovrstnikov, ki so v sličnem položaju. Take združitve so mogoče v prosti obliki dogovora ali vplačila gotove vsote denarja v družbeno organizacijo v obliki akcijske družbe ali v obliki danes moderne zadrug z enkratnim ali večkratnim jamstvom.

Tako prodajno zadrugo imamo v »Mlekarski zadrugi«, ki more dati pri pametnem vodstvu veliko sigurnost za prodajo mleka, bodisi v katerikoli trpežni obliki finalprodukta. Mlekarska zadruga se omeji le na en del pridelkov gospodarstva včlanjenih združnikov in se more tolikanj izpopolniti, da prihaja s svojimi izdelki tudi preko mej lastne države. Seveda je pri ravnanju omenjeni zadrugi merodajna kakovost mleka, rekel bi »standardmleka«. Ne samo glede toščobe, katera, kakor obče znano, silno variira pri govejih individuih, kolikor več se pri različnih pasmah. Čistost hlevov, čistost živali, zlasti molznih organov, čistost in zdravje molznic, čistost shramb, čistost vode za pomivanje, izločitev mleka od krav neposredno pred otežitvijo, z eno besedo, tu so merodajni vsi oni predpisi, ki se po mestih po zdravniških predpisih zahtevajo od onega mleka, koje naj bi služilo za hrano človeškim dojenčkom.

V navedenem pogledu imamo še skoro popolnoma neobdelano polje. Napredne mlekarske zadrug, n. pr. ona na Vrhniki, so že uvidele, da morejo jamčiti za kakovost svojih mlečnih izdelkov le tedaj, če so pri članih zadrug izpopolnjeni navedeni predpogoji, ker se lahko pripeti, da mleko iz enega samega hleva poškoduje ves izdelek vseh drugih združnikov. Uvidevši veliko nevarnost, išče n. pr. zadruga na Vrhniki večaka, ki bi bil zaupanja vreden in bi imel nalogo vse dobavitelje redno kontrolirati, za kar bi prejemal mesečno plačilo.

Tu sem navedel en primer prodajne zadrug. Za vsak drugi odlomek iz živalske panoge bi bilo treba imeti istotako organizacijo, n. pr. v konjogojstvu. Koliko truda in koliko žrtev

iz težko nabranega zaslužka se pogubi pri konjegovstvu, če ni organizirana panoga. Stroški za vzgojo povprečnega ali slabega konja, za katerega se na sejmiščih komaj izkupi malenkostno kupnino, so skoro ravno tako veliki, kakor za dobrega konja, ki doseže, seveda ne na sejmiščih, dva, tri do desetkrat višjo ceno. Res je, da konjereja ne bode več mogla v bodočnosti premagovati hudo avtomobilsko konkurenco, vendar ostane še nekoliko prilik v državi, kjer stoji konj brez avtomobilne konkurence. Organizacija v navedeni konjegovski panogi ima skrbeti za to, da poišče in zbira prilike, katere morejo biti merodajne za konjegovstvo v obče, da zbira prilikam primerno pasmo, za vzgojo te pasme, za zbiranje, vzdrževanje, za nego onih konj, katere jim člani organizacije izroče v prodajne svrhe itd. Ker take organizacije obstoje, treba, da se tudi v naši državi pobrigamo za delovanje teh organizacij in njim naše odnose prilagodimo, odnosno ustvarimo svoje lastne organizacije. Za primer, kako je postopati pri izvršitvi naloge, navajam organizacijo v Elmshornu na Holsteinskem, ki šteje danes nad 1600 članov, ki so plačali članarino pri vstopu deloma na enkrat, deloma v petih obrokih skupno 500 RM, odgovarjajoče na 7000 Din. Že mnogo let pred svetovno vojno je organizacija tam obstojala s prav lepim uspehom in v veliki meri nadomeščala skrb državi za konjegovstvo. Svetovna vojna je sicer posegla tudi v to organizacijo, vendar je ni mogla uničiti. Letna poročila iz povojne dobe pričajo o uspešnem sedanjem delovanju, kažejo pa tudi obseg delovanja.

Posrečilo se mi je zbrati skupaj potrebne podatke, in sicer pravila in pravilnik, kateremu je pa pravi tolmač letno poročilo in računski zaključek. Naše poljedelsko ministrstvo se je potrudilo organizirati organizacijo za govedorejo in dovolilo velike ugodnosti za selekcijske zadrage. Lepo je ta predmet obdelan v knjižici dr. Ljudevita Prohaska »Potreba stočarskih združenj v Srbiji«. Manjka pa vsem takim organizacijam zasnitek prodaje.

Istotako, kakor kot izglede navedene zadrage, zahteva naše kmetijstvo tudi omogočenje pridelkov iz polja in travnikov, v kolikor se ti pridelki ne porabijo v domači panogi živinogojstva. Delno obstoje take organizacije, v združenih skladiščih, katera skladišča ali odkupujejo kmečke pridelke definitivno ali pa prevzamejo te pridelke v komisijsko prodajo. V zadnjem slučaju se more v skladišča napeljane pridelke, zlasti žito, lombardirati in more producent taka lombardna izkazila vnovčiti v denarnih zavodih.

Pri vseh teh dejanjih pa je treba, da se določi potrebno kakovost, da se po organizacijah prouči krajevne razmere v obče, v podrobnosti pa vsakega člana posebej njegove posestniške prilike in preudarja, katere pridelke bi mogel dotičnik z uspehom producirati in po kaki minimalni ceni mu organizacija izplača pridelek. Če potem organizacija zasluži pri svoji prodaji večji znesek za blago, če poleg nakupne cene doseže še organizacijske stroške poverjene in če tem potom povišana lastna cena ostane še vedno nižja, nego prodajna, se presežek ali dobiček porazdeli med člane dobavitelje, en del pa zbira v rezervni sklad za kritje eventualnih izgub investicij itd. Tem potom je mogoče doseči:

1. Da producenti pridelavajo ono, kar se prodati more.
2. Da producenti pridelujejo zlasti predmete, ki so za njih zemeljske, krajevne, klimatične, eventualno finančne zmožnosti najbolj rentabilne.

V navedeni smeri naj bi se sukala pomoč države v prvi vrsti. Ono, kar bo posamezni osebi nujno potrebno, si bode že sam preskrbel, ker bo vsa njegova skrb osredotočena v gotovo smer sigurne rentabilne produkcije. Intenzivnost produkcije pravilno usmerjena more koristiti, ni pa s tem rečeno, da mora (muss) resnično koristiti. Lastni interesi in skupno delo

v organizaciji bodejo predpogoj za racionalno gospodarenje. Odstranjeni bodo dragi poskusi na nesiguren uspeh, kateri poskusi se le redkokdaj res kot koristni izkažejo, najraje jim sledi neuspeh; kajti silno težko je tujemu človeku nasvetovati, kaj naj producent počne na svojem zemljišču, katero tujec navadno, če je tudi poučen v svoji stroki, v kratki dobi enkratnega ogleda pravilno ne spozna, lastnik pa navadno tudi ne more predvideti, če se mu more posrečiti uspeh. Vse kaj drugega je, če pri svojem sosedu dan za dnem vidi, kako napreduje njegova pretežirana panoga, ki se lahko prenese tudi na sosedno zemljišče.

V navedenih mislih je v širokih potezah očitana smer bodočega delovanja upravne oblasti, zlasti ministrstva poljedelstva.

Trgovsko in kmetijsko strokovno osebje naj bi se po krajevnih prilikah namestilo s točno opredeljenim delokrogom. Tako osebje bi se moralo solati v praksi, kjer že kaka pridobitna in prodajna združenja obstoje. Videti morajo ves potek delovanja s posebnim ozirom na knjigovodske izkaze, da dobro utemeljena izvežba pride v meso in kri učenca. Kot tak bode dovolj izvežban, da more na svojem bodočem kraju službovanja začeti nameravano delo, pa gledati z odprtimi očmi, če ni poleg tega, kar se je pričel na svojem šolanju, še kak drug pojav, ki bi se dal pritegniti poleg in s tem popolniti organizacijo. Dalje je pa delujočemu v organizaciji mnogokrat prilika dana, da se pritegne še kaka druga sorodna stroka prvotni organizaciji.

Poduk v centrali, poduk na vsakem gospodarstvu posebej, na vsaki zemljiški parceli posebej, pri vsaki kmetijski rastlini posebej ne samo glede produciranja, marveč zlasti glede uspešne prodaje pridelkov vseh včlanjenih oseb, povrh tega pa organizacija prodaje združenih pridelkov ne le v domačem kraju, marveč tudi v celi državi, odnosno v inozemstvu, mora biti naloga organizatorja. Kadar bomo v domači pokrajini imeli zasnovane take organizacije, bodejo hitro sosedne pokrajine segle po načrtanem sredstvu in gospodarska kriza bo omiljena, ker se bode vsa produkcija usmerila v pravo smer in izkoristovala zemljišča po pridelkih, za katere so sposobna.

S tem pa je doseženo ono, kar se more od kmetijstva doseči in pričakovati.

Resolucije delegatov obrtniških organizacij.

Delegati obrtnih zadrug Dravske banovine so na konferenci dne 23. aprila 1930 v Ljubljani po obširni razpravi načrta obrtnega zakona ugotovili, da ta načrt v glavnem osvaja načela, ki jih je zastopalo slovensko obrtništvo in ki jih je sprejela konferenca obrtniških združenj cele države v Brodu.

Da pa bo novi obrtni zakon ustrezal nujnim potrebam obrtništva in pripomogel, da se naš obrt tako krepko razvije strokovno dvigne, kakor to zahteva interes našega narodnega gospodarstva in države, je neobhodno potrebno, da se zakonski načrt izpopolni še v sledečem:

1. Gospodarska opravila, katere čl. 2 zak. načrta izvzema od določil obrtnega zakona in sicer poljedelska in šumska proizvodnja, domača obrtnost, poslovanje gospodarskih združenj, klanje živine na kmetih, vinogradništvo, vrtnarstvo, osobito pa obrtno delo v raznih zavodih in kaznilnicah, je urediti s strožimi in

preciznejšimi določili, ker je dosedanja praksa pokazala, da se prepogosto zlorablja ta določila za izigravanje obrtnih predpisov in neupravičeno obrtovanje v škodo osebito malega obrtnika.

2. Predpise o dokazu usposobljenosti je izpolniti tako, da se prepreči in omeji prekomerno in nezdravo vzgajanje naraščaja v tovarnah, da se poostre pogoji za prehod na istovrstne in sorodne obrte, ker se edino na ta način more preprečiti prekomeren dotok strokovno manjvrednega naraščaja v obrt.

3. Med rokodelske obrte je uvrstiti tudi vrtnarje in peke, ki so že po našem zakonu med rokodelskimi obrtni, med koncesijonirana pa tiskarska podjetja ter omogočiti, da se že z uveljavljenjem zakona vsaj za določene kraje izvede ločitev obrtov pod točkami 2. in 56. čl. 20 zakonskega načrta.

4. Pri prijavi obrtov, ki so vezani na dokaz usposobljenosti, se mora tudi dati obrtniškim združenjem pravico vpregleda v usposobljenostna dokazila in oddajo mnenja obrtni oblasti, ker je pokazala mnogoletna izkušnja, da se edino na ta način morejo preprečiti številne zlorabe z neresničnimi in ponarejenimi izpričevanji. Brez tega bi izgubile sodelovanje združene organizacije z obrtno oblastjo velik del svoje vsebine.

5. V zakonski načrt je sprejeti določilo, ki bo onemogočalo šušmarstvo na razne prikrite načine s tem, da se kaznuje tudi v takih primerih, ko obstoje samo indicijski dokazi.

6. Določilo glede odpravnine, depustov in odpovedi višjega obrtnega pomožnega osebja ter določila glede odpravnine navadnemu pomožnemu osebju (čl. 72. zadnji odstavek) gredo predaleč. Veljale naj bi dosedanje določbe obrtnega reda in zakona o trgovskem pomožnem obrtnem osebju.

7. Organizacija obrtnih združenj naj se izvede tako, da se daje prednost strokovnim združenjem, ustanovitve pa ne veže na določeno minimalno število in na določen teritorij sreza. Merodajno naj bo samo, da obstoje pogoji za uspešno delovanje zadrage in da združni okoliš ne sega preko meje banovine, temveč se prilagodi potrebam in prilikam določne obrtne stroke.

Zveze obligatornih obrtnih združenj (udruženj) ne morejo biti samo dovoljene, marveč obligatorne. Ustanoviti naj bi se mogle tudi zveze strokovnih udruženj ene ali sorodnih strok. Teritorialni obseg ne bi smel segati preko banovine.

8. V obrtnem zakonu naj se predvidi obligatorno zavarovanje obrtnikov za primer nezgode, bolezni, onemoglosti, starosti in smrti, na načelu avtonomije uprave po obrtništvo samem. Naslovljeno bodi to zavarovanje na obrtniško obligatorno organizacijo, omejeno na okoliš banovine in pod državnim nadzorstvom.

9. Izjavljamo se odločno za sistem skupnih komor z avtonomijo odsekov, tako da bo odločanje o vprašanju obrtniške organizacije in o vprašanju obrtne stroke pridržano izključno le obrtnemu odseku.

Vprašanje komor naj se uredi s posebnim zakonom o komorah in ne z obrtnim zakonom.

Delegatom se naroča, da vstrajajo na konferenci obrtniških združenj, ki jo sklicuje v Beograd Zemaljski savez za narodnih združenj v Beogradu, na teh sklepkih in ne odstopijo niti za las.

JUGOSLOVANSKA EKSPORTNA CENTRALA ZA POLJEDELSKO PRODUKTE.

V svrhu dviga izvoza poljedelskih produktov bodo ustanovili v Beogradu eksportno centralo, ki bo pričela delovati najbrže že v bližnji izvozni kampanji, torej v letošnji jeseni. Na podlagi odredb trgovskega ministra bo centrala osnovana kot privil. delniška družba. V direkciji bodo zastopani poleg jugoslovanske eksportne zveze in poljedelskih združenj tudi drugi gospodarski resori. — Poljedelsko ministrstvo odpošlje v centralo stalnega delegata, ki bo nadzoroval uporabo od vlade na razpolago stavljenega zneska 50 milijonov dinarjev. Za Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine prihaja sedaj ta centrala; in kakor omenjeni zavod ugodno posluje, tako pričakujejo tudi od nove centrale uspešnega delovanja.

Po svetu

Produkcija rudnika Bor v preteklem letu je dala 19.000 ton surovega bakra v vrednosti 450 milijonov dinarjev proti 12.700 tonam in 315 milj. Din v l. 1928.

Dve bakreni družbi v Ameriki se bosta spojili v skupni koncern s 350 milijoni dol. glavnice. Koncern bo po velikosti tretji na svetu.

Število brezposelnih na Dunaju je padlo v prvi polovici aprila za 3700 na 83.365.

Kolikor manjka Italiji krušnega žita, ga bo po dogovoru med Mussolinijem in Bethlenom uvozila iz Ogrske.

Dolgov predvojne Rusije Angliji znašajo sedaj z obrestmi vred ogromno svoto 962,6 milijonov funtov. Zraven pride še 50.000 zasebnih terjatev angleških državljanov v skupni vrednosti 235 milijonov funtov.

S sladkorno peso obdelani svet v Čehoslovaški je letos za ca. 5% večji kot je bil lani, 245.000 do 250.000 ha proti 230.000 ha.

Zunanja trgovina Nemčije v marcu izkazuje za 220 milijonov mark več izvoza kot uvoza; napram februarju je izvoz narasel za 77,7 milijonov, uvoz je pa padel za 98 milijonov mark. Narasli izvoz odpade skoraj izključno na fabrikate.

Znižanje davkov v Franciji bo po predlogu finančnega ministra Reynauda znašalo 1877 milijonov frankov. Dohodninski davek na inozemske vrednotne listine so znižali od 25 na 18 odstotkov.

Zenevskemu carinskemu dogovoru o podaljšanju obstoječih evropskih trgovskih pogodb ob zaključku podpisnega roka 15. t. m. bilo pristopilo 19 držav. Program za poznejša pogajanja je podpisalo 23 držav.

Société Générale v Parizu izkazuje za preteklo leto 70,75 milijonov frankov čistega dobička in bo izplačala dividendno 45 frankov na delnico v nominalu 250 frankov, torej 18 odstotkov. — Lani je bil čist dobiček izkazan z 52,41 milijoni frankov in je znašala dividendna 17,5% ali 42,5 fr.

Produkcija vseh Fordovih tovorn v januarju je bila 98.000 avtomobilov, v februarju 131.000, v marcu 169.000, v prvem letošnjem četrtletju 398.000. V aprilu bo izgotovljenih ca. 200.000 voz.

Položaj nemške industrije svinčnikov v preteklem letu je bil slab. Nadprodukcija je bila prevelika, konkurenca na domačem trgu zelo huda.

Cena surovega masla na Danskem je zopet padla. O surovem maslu in padcu cen glej poseben članek.

Cementna tovarna v Kralovem Dvoru na Češkem je imela lani 26,6 milj. Kč čistega dobička in razdeljuje 50-odstotno dividendno.

O še nerešenih hidrotehniških vprašanjih med Jugoslavijo in Italijo se bo posvetovala konferenca, ki se bo sestala 28. t. m. v Dubrovniku in ki bo trajala do 8. maja.

Državni račun Švice za preteklo leto je zelo razveseljiv; dohodka je bilo 395,9 milj. franka, izdatkov 371,9, prebitok torej izdaten.

50 grških gospodarskih zastopnikov bo odpotovalo 11. maja iz Soluna v Jugoslavijo. Za Ljubljano je določen en dan.

Mednarodni kartel valjane žice se bo na konferenci 8. maja posvetoval o ustanovitvi prodajnega urada. Ta urad bi odpravil mnogo doslej obstoječih težkoč.

Angleška zveza producentov eina sklicuje še za ta teden sejo, v kateri naj se sklene za vse produkcijske okraje 20-odstotno znižanje produkcije. Dosedaj izvedene odredbe so se izkazale le kot nezadostne, ker so razmere povsod drugačne.

Francoški premog leta 1929. Francoški premogovniki so producirali lani 54.922.000 ton premoga, to je ca. 2 milj. 500.000 ton ali 4,7% več kot leta 1928. Poraba pa je narasla za 10 milijonov ton ali za 13% na več kot 90 milijonov ton. Zato se je uvoz inozemskega premoga zelo pomnožil, za 6.382.000 ton ali za 37% odstotkov na 23.657.000 ton. — Diferenca, ki še preostane, je bila krita iz prejšnjih zalog.

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno-pravnega senata g. dr. Ludvik Brence, sodnik upravnega sodišča v Celju.)
(Nadaljevanje.)

38.

Tožitelj nima pravice do povračila upravnosodnih stroškov. Člen 35. upravnosodnega zakona. Zahteve tožiteljev po povračilu stroškov postopanja pred upravnim sodiščem se zavračajo po ciliranem členu, ker se po tem členu obsodi na plačilo stroškov le tožitelj, čigar tožba se zavrne, ne pa upravno oblastvo in najsi se tudi upravni akt razveljavi. — (F 103/29. F 116/29.)

39.

Člen 36. upravnosodnega zakona. Upravno sodišče ni pristojno, da rešuje o prošnji za odlog plačila davka do rešitve tožbe, nego sme samo upravno oblastvo v smislu člena 36. upravnosodnega zakona in tamkaj navedenih razlogov odgoditi po tožiteljevi prošnji izvršitev upravnega akta do končne sodne odločbe. — (F 82/23—11.)

40.

Prepozno vložene pritožbe. Čl. 37. upravnosodnega zakona. Pritožba zoper razsodbo upravnega sodišča, ki se je vložila neposredno pri državnem svetu in je preko tega došla upravnemu sodišču v zakonito postopanje po preteku 15 dnevnega roka, se smatra za prepozno vloženo, četudi je bila oddana državnemu svetu tekom 15 dnevnega roka. (F 7/26—11 in 16. F 7/24—9. F 110/24—9 in 16.)

41.

Odobritev pritožbe zoper razsodbo upravnih sodišč po ministru. Na enakodno predloženo odobritev pristojnega ministra se je ozirati le tedaj, ako se je predložila še v roku, ki je določen za vlaganje pritožb na državni svet. (F 69/25—14 in 19.)

42.

Pravomočnost razsodbe upravnega sodišča. Čl. 42. upravnosodnega zakona. Sodba upravnega sodišča, s katero se je ugodilo tožbenemu zahtevku po davčni prostosti za dobo, označeno v izpodbijani odločbi, postane materijalno pravomočna samo za to dobo, čeravno so njeni razlogi splošni in bi bili uporabni tudi za druge davčne periode. (F 37/26—6.)

43.

Ustavitev upravnosodnega postopanja. Ako upravno oblastvo po vložiti tožbe popravi v tožbi uveljavljeno pomanjkljivost v postopanju in odpravi nezakonitost s tem, da ugotovi tozadevnim tožbenim točkam pred izdajo razsodbe upravnega sodišča, ustavi le-to glede teh tožbenih točk upravnosodno postopanje, ker je s tem odvzeta tožbi stvarna in pravna podlaga. (F 103/23—9.)

(Nadaljevanje prihodnjč.)

SVETOVNA PRODUKCIJA SUROVEGA ŽELEZA IN JEKLA.

Zaključne statistike o imenovani produkciji v preteklem letu nam pokažejo produkcijske številke, kakršnih ni dosegla še nobena dosedanja gospodarska doba. Svetovna produkcija surovega železa je znašala v preteklem letu 97 milijonov ton, to se pravi za 11,2 odstotka več kot v letu 1928 in za 25 odstotkov več kot v zadnjem predvojnem letu 1913; produkcija surovega jekla je s svojim 119 milijoni ton prekosila produkcijo leta 1913 za celih 58 odstotkov. Veliko večje naraščanje jeklene produkcije je posledica spremenjenih produkcijskih metod, namreč močno narasle uporabe štirne za izdelovanje jekla. Leta 1913 so producirali še več surovega železa kot surovega jekla, leta 1929 je bila pa produkcija surovega jekla za 20 odstotkov večja kot železna produkcija. Največji dvig produkcije v preteklem letu izkazujejta Anglija in U. S. A., dalje tudi Nemčija, kjer se pa dvig tudi za to bolj pozna, ker je bila produkcija na koncu leta 1928 vsled izprtja občutno pod sezijsko normalo.

NOVI VZORCI ZA MEDNARODNE CARINSKE PRIJAVE.

Generalna direkcija drž. železnic je izdala nove vzorce za mednarodne carinske prijave. Stopijo na mesto vseh doslej veljavnih, kot n. pr.: Waren-erklärung v Avstriji, ali Begleitzettel v Nemčiji. Vzorec se izpolni pod naslovom »Primjedba za pošiljanca«. Direkcija državnih železnic izdaja nove tiskaničice potom svojih postaj. Natisnjeni so vzorci v francoskem, nemškem in italijanskem jeziku in se uporabljajo v prometu s Češkoslovaško, Avstrijo, Ogrsko, Nemčijo, Švico in Italijo.

LOMBARDNA POSOJILA NA OBVEZNICE SEELIGMANOVEGA POSOJILA

daje Poštna hranilnica kraljevine Jugoslavije po sklepu njenega nadzorstvenega sveta z dne 9. aprila t. l. pod pogoji, ki veljajo za lombardiranje državnih vrednostnih papirjev. Obrestna mera za vsa lombardna posojila pri Poštni hranilnici znaša 7% na leto, poleg obresti se zaračunavajo še stroški z ¼ odstotka na 3 mesece; obresti in stroški se plačujejo za 3 mesece vnaprej. Podrobna pojasnila dobijo interesi pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani.

NAZADOVANJE AMERIŠKE ZUNANJE TRGOVINE.

V prvem letošnjem četrtletju je bila zunanja trgovina U. S. A. za več kot pol milijarde manjša kot v prvem lanskem četrtletju. Izvoz je padel za 286 milijonov dolarjev, uvoz pa za 229,5 milijonov. Izvoz je znašal v prvih treh letošnjih mesecih 1.133.794.000 dolarjev, uvoz 892.666.000 dolarjev, torej je ostala bilanca še zmeraj visoko aktivna in sicer za 241.128.000 dol. Vseeno je pa od lani na letos izvoz bolj padel kot uvoz.

Stalen in dober zastavek

nudijo vsakemu trgovcu

dišave znamke

SLON

GLAVNA ZALOGA

Zahtevajte cenik!

F. ŠIBENIK

Ljubljana

Kotiček za knjige.

Handbuch der internationalen Petroleumindustrie 1930. — Bearbeitet von dr. Oskar Tokayer. Ze desettletja je to delo znano; sedaj je izšlo v novi izdaji. Za strokovnega interesenta petrolejske industrije je potrebno, la ima pri roki zanesljiv informacijski vir. In to je ta knjiga. Posebno dobro je orisano koncentracijsko gibanje v ameriški petrolejski industriji. Tudi temeljita nova organizacija svojetsko-ruske petrolejske industrije je mogla biti v knjigi še obširno upoštevana. Samo mimogrede omenimo, da je bil pač upoštevan tudi razvoj na polju pretvoritve premoga v tekočino. To pot imajo vse obravnavane države za uvod splošni statistično-gospodarski del. Delo je priporočati vsem industrijskim in bančnim tvežkam, kemikom in tehnikom in ne v zadnji vrsti gospodarskim politikom.

Ljubljanska borza

Tečaj 23. aprila 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. ...	—	2276
Berlin 1 M. ...	13475	13505
Bruselj 1 belga ...	—	78905
Budimpešta 1 pengö ...	—	98850
Curich 100 fr. ...	109440	109740
Dunaj 1 šilling ...	—	79672
London 1 funt ...	—	27485
Newyork 1 dolar ...	5633	5653
Pariz 100 fr. ...	—	22176
Praga 100 kron ...	167—	16780
Trst 100 lir ...	—	29630

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V očigled velikonočnih praznikov je bila devizna kupčija v minulem tednu na Ljubljanski borzi še dokaj živahna in je bil kljub samo štirim borznim sestankom dosežen znaten promet od preko 17.558 milijona dinarjev. Iz sledečih prometnih števil: dne 14. aprila dinarjev 3.528.963-29 Curih—Praga; dne 15. aprila Din 4.104.391-21 London—Praga; dne 16. aprila Din 6.439.527-64 London—Italija; dne 17. aprila Din 3.485.265-47 London—Praga je razvidno, da je zaključil sredin borzni sestanek z največjim (ca 6½ milijona dinarjev), četrtkov pa z najmanjšim 3 in pol milijona Din) dnevnim deviznim prometom. Največje zaključke izkazujejo tekom prošlega tedna devize London, Praga in deloma Curih ter Italija. Od celotedskega prometa odpade na Narodno banko nekaj manj od polovice, t. j. približno 8.264 milijona Din, od česar je dala na razpolago največ Curih (2.170), Praga (2.269) in dokaj manj Berlina (1.160) ter Dunaja (1.003). Nasprotno pa so bili največji zaključki perfekturirani radi zadostne privatne ponudbe v devizah London (4.069), Trst (2.216) in le deloma v Curihu (1.401) ter Pragi (1.005).

V primeri s prometom predzadnjega tedna (številke v oklepajih) je iz naslednjih podatkov razvidno porast oziroma padec ter višina celokupnega prometa obavljenega v poedinih devizah tekom prejšnjega tedna (vse v milijonih dinarjev): London 5.004 (6.806), Curih 3.571 (3.284), Praga 3.274 (2.331), Trst 2.216 (1.758), Berlin 1.321 (2.103), Dunaj 1.025 (3.503), Newyork 1.007 (2.296), dalje Pariz 0.028 (0.201) ter končno po en zaključek Budimpešte, Bruslja in Amsterdama.

Devizna tečajnica minulega tedna pa očituje napram predzadnjemu tednu še izrazitejšo tečajno spremembo, kajti devize Curih, Berlin, Budimpešta so bile trgovane vseskozi po nespremenjenem tečaju in sicer Curih na stari bazi 1095-90, Berlin po 13-492 in Budimpešti po 9-8850.

Izmed ostalih deviz so tekom preteklega tedna zabeležile tečajne padce Bruselj od 7-8948 na 7-8850, London od 275-03 (14. t. m.) na 274-91 (17. t. m.) in Newyork od pondeljka (56-43) na petek (56-425) skoro 7½ točk. Nasprotno so skozi vse poslednje borzne dneve tedirale navgor devize Amsterdam od 22-715 na 22-735 (17. t. m.), Dunaj od 7-9617 na 7-9694 (v četrtku), Pariz porast za približno 37 točk (221-43 do 221-70), Praga za 6 poenov (od 167-40 do 167-46) in slednjič Trst za istotoliko točk od 296-33 (v ponedeljek) na 296-39 (v četrtku 17. t. m.).

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Položaj še vedno neizpremenjen. Zaključena je bila edino Kranjska industrijska družba, Jesenice, dne 15. t. m. po tečaju 295 Din.

Vsi tečaji na Ljubljanski borzi notiranih efektov so tudi tekom prošlega tedna ostali nespremenjeni, dočim je notiralo 8% oziroma 7% Blairovo posojilo od pondeljka na četrtku takole: 98-87, 98-25-87, 98-25-87-25 98-25 in 87 Din.

Tendenco in zanimanje skrajno mlačna.

Lesno tržišče.

Na italijanskem trgu, ki je glavni konsument naših lesnih produktov vlada stalno padajoča tendenca cen. Ker so ponudbe večje kot povpraševanja, je posledica, da naša lesna industrija ne producira v toliki meri kot prejšnje leto. Ta zastoj v lesni produkciji pa ne vlada samo pri nas, ampak tudi v drugih evropskih državah, ki se bavijo s produkcijo lesnih proizvodov. Naša izvozna statistika kaže, da se izvoz lesa zmanjšuje. V pretečenem tednu so bili sledeči zaključki:

Drv, popolnoma suhih s toleranco do 10% cepanic, 5 vagonov. Stavbnega lesa 3 vagoni, desk smreka-jelka I., II., III., 4 m dolžine, od 16 cm širine na-

prej, medija, 23/24, 1 vagon, tesanega blaga po noti kupca 1 vagon, desk 18 milimetrov, III., 2 vagona, bukovih blo-dov od 30 cm premera dalje, I., II., 1 va-gon, neobrobline bukovine 1 vagon ter 1 vagon češajevih plohov.

Povpraševanja:

Trami, uso Trst, 1 doplon: 15/16 5 m 28 komadov, 16/19 5 m 56 komadov, 6 m 14 komadov, 19/24 6 m 32 komadov, 11 m 12 komadov, 24/29 11 m 6 komadov; vagon bi se kompletiral s 60 komadi remelnjov 7/7, 6 m dolžine in 12 m smrekovih desk 40 mm. IIIa. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna tranzit.

Remelnji od 1 do 350 m dolžine, v debelinah 68/68, 78/78, 88/88, 98/98 ter debelejšje vrste kratke s širokim srednjim premerom. — Cena franko meja Postojna.

1 vagon orehovihi I. plohov, blago zdravo, suho, kakor sledi: 8 do 10 komadov ali več debeline 120 mm, lahko tudi debelejšje, v širinah od 25 cm naprej, v dolžinah od 6 m in tudi več. Vagon naj se kompletira z enakim blagom, samo v manjših debelinah in dolžinah. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna.

12 m² jesenovih plohov, blago lepo (tip Slavonija), brez grč in razpok, v sortiranih debelinah od 60 do 100 mm, v širinah n. izpod 35 cm in v sortiranih dolžinah od 550 do 650 m. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna.

Tesna hrastovina: dolžina 230 m tudi več, od 25 cm naprej, lepo obrobjeno, tolerira se največ 2 cm oblike na vseh roboh. Večjo množino letov, 14 × 60, dolžina 3 in 4 m. — Cena franko meja.

Smrekove letvice: 14 × 60 mm, v dolžinah 3 in 4 m. — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove deske monte: 50 m² 33 mm, 4 m; 50 m² 28 mm, 4 m; 50 m² 18 mm, 4 m. 1 vagon tega topola, od 35 do 40 mm debeline, 4 m dolžine, obrobjen. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večjo množino desk, smreka, jelka, 18 milimetrov, 4 m dolžine; 20 mm, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Smreka, jelka, rezana na živ rob: 120 m² 80 mm, od 17 do 45 cm, medija 24 cm, 4 m dolžine; 450 m² 43 mm, od 17 do 45 cm, medija 24 cm, 4 m dolžine; 120 m² 33 mm, od 17 do 45 cm, medija 24 cm, 4 m dolžine; 60 m² 33 mm, od 17 do 45 cm, medija 24 cm, 6 m dolžine; 1050 m² 43×140 mm, prizmirano, 4 m dolžine; 270 m² 33 × 140 mm, prizmirano, 4 m dolžine; 150 m² 33 × 140 milimetrov, prizmirano, 6 m dolžine. — Blago mora biti zdravo, polhomerno, I., II. vrste, ne mešičasto, brez izpadajočih in velikih grč. Dobava do konca julija 1930. Cena franko vagon italijanska meja Postojna tranzit.

Bukove dogle: 18/20 mm debeline, dolžine 110 m ali več. Širinska medija 12 cm; 14/15 milimetrov debeline, dolžine 1 m ali več, širinska medija 12 cm; blago mora biti lepo, ne krivo. Cena franko vagon meja Postojna.

10 vagonov remelnjov, 56 × 36, 4 m dolžine, IV. vrste, za takojšnjo dobavo. Cena naj se glasi franko vagon grška meja Djevdjelije.

2800 komadov mecesnovih pragov v dolžini 1-70 m, širina 20 cm, višina 13 cm, sekano mora biti od meseca novembra do februarja t. l. — Cena naj se glasi franko vagon meja Tarvisio.

Mecesnove podnice, ostrorobo žagane, za vagonске pade, in sicer: 200 m² 2-65 m dolžine, 45 mm debeline, 700 m² 2-80 m dolžine, 55 mm debeline, 100 m² 2-90 m dolžine, 50 mm debeline, v širinah od 20 cm naprej, z 10% toleranco od 18 cm širine naprej. — Dobava naj bi se vršila do 15. julija 1930. Prevzem bi se vršil na licu mesta, oziroma na žagah najmanj 100 m naenkrat. — Cena franko vagon meja.

Več vagonov bukovnega prahu (oglja). — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove škurete, 12 mm, 4 m dolžine, v filksnih širinah 25 cm, za dobavo mesečno ca. 50 m². Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Borovi drogovi: 2000 komadov od 2 m dolžine, širina na tanjšem koncu 13/15 cm; 1 tisoč komadov od 2-50 m dolžine, širina na tanjšem koncu 11/13 cm. — Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Trami: 9 m² lepo tesanih tramov, dolžina od 4 do 8 m, debelina 20 × 20 cm; 9 m² smrekovih desk, III., od 40 ali 38 mm, od 16 cm naprej, 4 m dolžine; 13 m² smrekovih desk, III., od 20 ali 18 mm, od 16 cm naprej, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Za stalno dobavo se potrebujejo suhe smrekove, jelkove cepanice za izdelovanje lesne volne. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Hrastove tesane tramije: debelina 23 × 25 do 35 × 35 in v dolžini od 4 do 6 m, medija od ca. 4-80, 4-90 dolžine. Za prvo poskušnjo potrebujejo interesent 10 m² teh tramjev in v slučaju, da bi roba odgovarjala, se zaključijo večji kvantumi. — Roba mora biti tesana glava-glava, lahko pa ima tudi nekaj centimetrov oblike, to se pravi, robovi na tanjšem koncu ni treba, da so popolnoma ostrorobi, pač pa smejo biti za spoznanje okrogli. — Blago popolnoma zdravo, brez gnilega in razbitega. Kvaliteta merkantilna. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Ponudbe:

Ca. 53 m³ parjene in neparjene bukovine, dolžina 1 do 4 m, širina od 14 cm naprej, blago zdravo in popolnoma suho.

Ca. 400 m³ tramov od 4 1/4" do 7/8", dolžina od 4 do 10 m. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit. Dobava v dveh mesecih.

1 vagon ca. 25 m³ okrog 600 komadov borovih plohov, lepo rezanih, 50 mm debeline, od 15 do 40 cm širine, 4 m dolžine, zimske sezone 1929/30, 90% tega lesa je ostrorobno, 10% merkantilno, I. vrste 70%, II. vrste 30%. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 10 m³ desk, 24 mm, smreka, jelka, od 16 cm naprej, medija ca. 22 cm, blago lepo, suho, nadalje ca. 80 m³ 12 mm desk, od 16 cm naprej, medija ca. 22 cm, vse franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 400 m³ lepega slavonskega hrasta, v ploščah, vseh dimenzij, les je gostoraščen, (feinjährig).

Hrastove podnice: ca. 30 m³, debelina 50 mm, dolžina 280 m in od 18 do 28 cm širine; ca. 10 m³, debelina 60 mm, dolžina 280 m in od 18 do 28 cm širine. — Cena franko vagon meja. Dobava dva vagona takoj in dva vagona pa v 30 dneh.

1 vagon 24 mm desk, smreka, jelka, cena franko vagon meja.

Večjo množino okrogle jelšovine.

150 m³ lepih hrastovih blodov (feinjährig), od 30 cm srednjega premera naprej. Cena franko vagon nakladalna postaja.

25 m³ borovih plohov, 30 in 50 mm, 4 m; 70 m³ borovih moralov v raznih dimenzijah. Dobava dva meseca.

Borov jamski les, nekaj 100 m³.

40 vagonov bukovih cepanic z 10% okroglice in 20 vagonov cerovih in hrastovih cepanic; vse franko vagon Postojna ali Sušak pristanišče.

Hrastove frize, ca. 2 vagona mesečno: debelina 27 mm, dolžina od 25 do 50 cm, širine 5 m in pri dolžini 2 cm, I./II. vrste, blago je nesortirano. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Seznam razpoložljivega lesa, 48 mm dimenzije, 4 m dolžine, 32 cm širine, 6500 m³ nad mero; 38 mm dimenzije, 4 m dolžine, 16 do 32 cm širine, 5200 m³ nad mero; 28 mm dimenzije, 4 m dolžine, 16—40 cm širine, 2500 m³ nad mero; 24 mm dimenzije, 5 m dolžine, 16—35 cm širine, 1800 m³ nad mero; 24 mm dimenzije, 4 m dolžine, mešane, 16 do 40 cm širine, 142.200 m³ nad mero; 24 mm dimenzije, 4 m dolž., orient, 17—33 cm šir., 97.100 m³ nad mero; 24 mm dimenzije, 4 m dolžine, 10—16 cm širine, 93.600 m³ pod mero; 24 mm dimenzije, 4 m dolžine, hoblariji, 10—16 cm širine, 10.700 m³ pod mero; 24 mm dimenzije, 4 m dolžine, III.—IV., 14.200 m³ nad mero; 24 mm dimenzije, 1 do 3 1/2 m dolžine, kratke, 15.700 m³ kratke; 18 mm dimenzije, 4 m dolžine, 16—40 cm širine, 37.000 m³ nad mero; 18 mm dimenzije, 4 m dolžine, 10—16 cm širine, 2200 m³ pod mero; 18 mm dimenzije, 4 m dolžine, 12—40 cm širine, 5500 m³ nad mero; 18 mm dimenzije, 1—3 1/2 m dolžine, kratke, 2200 m³ kratke; 12 mm dimenzije, 5 m dolžine, 16 do 35 cm širine, 9000 m³ nad mero; 12 mm dimenzije, 4 m dolžine, mešane, 16—40 cm širine, 34.900 m³ nad mero; 12 mm dimenzije, 4 m dolžine, orient, 17—32 cm širine, 69.770 m³ nad mero; 12 mm dimenzije, 4 m dolžine, III.—VI., 6400 m³ nad mero; 12 mm dimenzije, 1—3 1/2 m dolžine, 3500 m³ kratke.

5 do 6 vagonov smrekovih plohov.

Ca. 1 vagon 30 mm in 1 do 2 vagona 25 mm desk, blago je lepo, suho, zmerno koščeno.

Žitno tržišče.

V tednu pred velikonočnimi prazniki je v žitni trgovini vladalo popolno mrtvilo. Povpraševanja po blagu ni bilo in tudi ponudbe so bile slabe.

Malenkostno je zanimanje za pšenično moko in to le za vsakdanjo potrebo. Kupčija s koruzo in ostalimi deželnimi pridelki trenutno popolnoma počiva.

Zaključka v minulem tednu ni bilo nobenega.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 255—257-50 Din.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 250—252-50 Din.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 245—247-50 Din.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 202-50—205 Din.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu celoga vagona, plačilo po prejemu blaga, 400—405 Din.

Koruzna časa primerno suha: s kvaliteto garancijo do namenjene postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, 142-50—145 Din.

Koruzna popolnoma suha: dobava meseca maja, plačilo v 30 dneh, 145—147-50 Din.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg, 167-50 do 170 Din.

Ječmen bački ozimni: 62/63 Din, 162-50 do 165 Din.

Oves bački: navadna vozina, 180—185 dinarjev.

Irzna poročila

MARIBORSKI VELIKONOČNI TRG.

Ta je bil prvi dan, t. j. v sredo 16. t. m. kljub deževnemu vremenu prav dobro obiskan, drugi dan, t. j. na veliko soboto, pa slabo založen in obiskan.

Slaninariji so pa pripeljali na Veliki četrtlet na 10 vozov 20 zaklanih svinj na trg, kjer so prodajali meso in slanino po navadnih cenah. Domači mesarji so pa oba dneva delali prav dobro kupčijo.

Na ribjem trgu je bilo v petek in soboto v veliki obilici domačih in morskih rib. Cene so bile domačim ribam 25 in 30 Din, morskim pa 20, 25 in 32 Din, morskim rakom pa 48 Din za kg. Bili sta tudi dve jegulji na trgu, kateri sta pa bili takoj prodani.

Perutnine in drugih domačih živali je bilo prvi dan izredno veliko, drugi dan pa malo. Cene so bile oba dneva visoke, tako so se prodajali piščanci po 15—35, kokoši 45—55, gosi, race in purani po 70—150, kozliči 75—150, domači zajci 15 do 40 Din za komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike. Tega je bilo oba dneva izredno veliko na trgu, radi česa so bile tudi cene, posebno solati in krompirju, zelo nizke, namreč krompir se je prodajal po 0-50—1-25, letošnji pa po Din 8—10, grah v stročju po 14, kislo

zelje 3—4, kislja repa 2, čebula 2—3, česen 15, hren 8—10, maslo 40—50 Din za kg, špargelj 12 Din za šop, artičoki 3—5, karfiol 3—10, zeljate glave 0-50 do 3, ohrovt 1—1-50, solata 0-50—2 Din za komad, pa tudi za berivko, motovilec 1 Din za kupček. Jajca se niso podražila, t. j. po 1—1-25 Din za komad, pač pa je bilo mleko po 3—4 Din za liter, to pa za to, ker na Veliki petek ga tudi za drag denar ni bilo dobiti, ker so imeli stalni odjemalci prednost. Tudi sadja, posebno pa pomaranč, je bilo oba dneva izredno mnogo na trgu. Jabolka so se prodajala po 8—14 Din za kg, oranže po 1—3, limone pa po 0-75—1-50 Din za komad. Cvetlice in sadike so bile cenejše kakor do sedaj.

Lesene in lončene robe je bilo prvi dan mnogo, drugi dan pa je bila samo lončena roba na trgu, ker so šli Ribničarje za praznike domov. Cene so bile obične 1—100 Din, brezove metle 1-75 do 5, lesene grablje 7—10, lesene vile 11—15 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo je bilo 16 voz sena, 4 voze otave in 7 voz slame; v soboto pa 4 voze sena in 3 vozi slame na trgu. Cene so bile senu 70—90, otavi 80—90, slami pa 50—65 Din za 100 kg. V sredo popoldan se je pa še neprodano seno ponujalo po 50 Din za 100 kg.

Dobava-prodaja

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. aprila t. l. ponudbe glede dobave 40 garnitur grafikonov.

— Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 1. maja t. l. ponudbe glede dobave 150 komadov rudarskih sekir; do 8. maja t. l. glede dobave 50 kg gumijastih plošč, 40.000 kg portland-cementa, 60 kg jermen in 1500 kom. trioglatih pil. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 9. maja t. l. ponudbe glede dobave mizarskega orodja in barvarskega materiala (lak, barve, terpentini, čopiči). — Dne 10. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 2000 metrov kokosovih preprog; dne 14. maja t. l. pa glede dobave 500 jeklenih postelj. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Dobava mesa. Dne 26. aprila t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa za čas od dneva odobritve pogodbe do dne 31. marca 1931. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni intendanturi.)

MORNARJI IN SOCIJALNA POLITIKA.

Po naredbi ministrstva za socialno skrbstvo se vrši te dni v Splitu konferenca, sestojeca iz 3 treh zastopnikov mornarjev in lastnikov ladij ter iz zastopnikov ministerstev za socialno politiko in za trgovino in industrijo. Konferenca se posvetuje o zaščiti mornarjev ter o ureditvi socialno-političnih vprašanj tega stanu sploh. Sklepi konferenice bodo služili ministrstvu kot temelj za zadevne navedbe.

Davki in takse.

Davčna uprava Ljubljana mesto razglašja: V smislu čl. 131 zakona o neposrednih davkih naznanjam, da je razpored o odmerjeni zgradarini za davčno leto 1930 od zgradb v območju mestne občine ljubljanske, razgrnjen na javen vpogled med uradnimi urami v času od 28. aprila do včetega 5. maja 1930 pri davčni upravi za mesto Ljubljana, Vodnikov trg štev. 5/II, soba štev. 7 (vložišče). Pripominjam pa, da bodo vsi davčni zavezanci potom posebnih plačilnih nalogov obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o predpisani zgradarini in da šteje 30-dnevni pritožbeni rok šele od dneva po prejemu plačilnega naloga.

Borza dela v Mariboru. Od 13. do 19. aprila je dela iskalo 62 moških in 28 žensk, tedaj 90 oseb, 134 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 45 moških in 25 žensk, torej 70 oseb, odpadlo jih je 51; koncem tedna pa jih je ostalo še 675 v evidenci. Od 1. januarja do 19. aprila pa je dela iskalo 1867 moških in 918 žensk, službenih mest je bilo 1724 na razpolago, delo je dobilo 641 moških in 564 žensk, odpotovalo jih je 231, odpadlo pa 674.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 1 ekonom-sadjar, 6 viničarskih družin, 23 hlapcev, 11 pastirjev, 2 opekarska mojstra, 1 cementar, 1 vrtnar, 3 kamnoseki, 2 izdelovalca stolov »Tonet«, 11 čevljarjev (k mojstrom), 30 čevljarjev za trgovino, 1 prikojevalec, 7 krojačev-pomočnikov, 20 zidarjev, 1 slikar, 4 slaščičarji, 1 kuhar, več vajencev (vrtnarske, kleparske, kovaške, sodarske, mizarske, krojaške, pekarske in slikarske obrti) in tudi 10 kuharic, 20 služkinj, 4 postrežnice, 3 delavke za fazonirati ovratnike, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 1 blagajničarka za v kavarno, 1 perfektna hotelska kuharica, 1 gostilniška kuharica, 3 plačilne natakarice, 1 perfektna servirka, 1 hotelska sobarica, 3 gospodinje za boljše hiše, 3 vzgojiteljice, 2 varuški, 4 kuharice k financam in orožnikom, 5 privatnih sobaric, 2 pomožni delavki, 8 kuharic in služkinj za na Hrvaško in Srbijo, 1 šiviljska vajenka.

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D. LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
ŠOLSKÉ
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

VELETRGOVINA

kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Iskate vrste prave kave, mletih zrn in razne vrste.

Točno in solidna posredništvo!

Zahtevajte cenik!

TVORNICA ZRCAL IN BRUSILNICA STEKLA A. VRHOVEC

LJUBLJANA, Za Gradom 9
(na koncu Streliške ulice)

Izdeluje vsakovrstna brušena in nebrušena zrcala in stekla. Graviranje in matiranje stekla. Ima stalno v zalogi steklo za izlozbe, automobile in kočije. Popravlja stara pokvarjena zrcala.

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČEVA 23

se priporoča
za naročila.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfiniši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje uraje-
na kisarna v Ju-
goslavlji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**